

**DRUGI
OBRAZOVNI
MATERIJALI**

iz hrvatskoga jezika
za osmi razred
osnovne škole

Hrvatski za 8 / Osmica

Hrvatski za 8
radni udžbenik za pomoć pri učenju

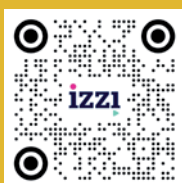

Čitam i promišljam za 8
vježbe za poticanje čitalačke pismenosti

Hrvatski za 8 / Osmica
ispiti

Hrvatski za 8 / Osmica
priručnik

Powerpoint prezentacije
uz sve jedinice udžbenika *Hrvatski za 8*

hr.izzi.digital

www.profil-klett.hr

Facebook stranica: Profil Klett

Facebook grupa: Hrvatski jezik • Profil Klett

PROFIL Klett

Snježana Čubriło
Sandra Vitković

RADNI UDŽBENIK

za pomoć učenicima
pri učenju
hrvatskoga jezika
u osmome razredu
osnovne škole

2. DIO

RADNI UDŽBENIK

za pomoć učenicima
pri učenju
hrvatskoga jezika
u osmome razredu
osnovne škole

1. DIO

Hrvatski za 8/Osmica

PROFIL Klett

- › udžbenik je izrađen prema udžbeniku za učenike redovitoga programa (ključni pojmovi, ishodi, sadržaj, uporaba istih fotografija) s prilagodbom sadržaja, metoda i načina rada i zbog toga je jedinstven na tržištu
- › učenici su uključeni u sve etape sata
- › udžbenik je radni, oba sveska imaju oko 300 stranica
- › namijenjen je učenicima
- › pisan je fontom OmoTypeA (primjeren za učenike koji imaju teškoće u čitanju)
- › koraci u učenju; postupnost svladavanja gradiva (UVOD, PROMATRAM I RAZMIŠLJAM, UČIM NEŠTO NOVO, ČITAM NAGLAS I PAMTIM, SAD ZNAM I MOGU, SAD PROVJERAVAM)
- › pastelna podloga papira (nije bijela)

MUZIKA

premazan svim mastima

bijelo

oko tridesetak

stage

crno

pasti na pamet

VELIK

radost

BRAND

SREĆA

generacija

password

malen

glazba

dobar kao kruh

tinejdžer

crna ovca

PRINTER

streaming

sići

dolje

**dati
petama
vjetar**

1. U svijetu riječi

Prikaz i osvrt	12
Sinonimi, antonimi i pleonazmi	28
Posuđenice i riječi iz stranih jezika, neologizmi	47
Frazemi	61
Čitam	75

U svijetu riječi

izz

Istražujem temu prikaza ili osvrta.
Oblikujem prikaz i osvrt.
Iznosim misli i znanja o umjetničkom i znanstvenom djelu i događaju.
Određujem ideju djela i **iznosim** svoje mišljenje.
Oblikujem prikaz i osvrt prema zadanim sastavnicama.
Primjenjujem jezična pravila u pisanju.

Objašnjavam značenje nepoznatih riječi.
Služim se hrvatskim jezičnim savjetnicima u tiskanom i digitalnom obliku.
Prepoznajem istoznačne i suprotne riječi u tekstu.
Prepoznajem pleonazme kao suvišne riječi u govoru i pismu.
Prepoznajem česte posuđenice i riječi iz stranih jezika u pisanome tekstu i u vlastitom izražavanju.

Prepoznajem i objašnjavam česte frazeme.
Objašnjavam značenja riječi radi razumijevanja i stvaranja tekstova.
Zamjenjujem posuđenice i strane riječi hrvatskim riječima koje znače slično ili isto.
Pravilno **pišem** posuđenice i strane riječi u vlastitom tekstu.

Čitam tekst s razumijevanjem.
Uočavam naslove, ilustracije i fotografije.
Uočavam uvod, središnji dio, zaključak.
Sažimam sadržaj teksta – **stvaram** mentalne mape, Vennov dijagram.
Uspoređujem podatke iz različitih izvora.
Pronalazim značenja nepoznatih riječi i **objašnjavam** ih.

PRIKAZ I OSVRT

Pročitaj misao.

Neka knjige poštuju onoga
tko njih poštuje.

Razmisli.

Zašto treba čitati?

ČITAM I RAZMIŠLJAM

KRADLJIVICA KNJIGA

Kradljivica knjiga važan je roman o užasima holokausta.

Objavljen je 2005. godine.

Roman je napisao Markus Zusak [markus suzak].

Pojavilo se i novo izdanje ovog romana s novom, boljom naslovnicom.

Glavni je lik djevojčica Liesel [lizel] koja ostane bez roditelja.

Smještena je u udomiteljskoj obitelji u nepoznatom gradu.

Brat joj je poginuo.

Liesel krade knjigu s groba te uz nju zavoli čitanje.

Zaključuje kako je knjiga moć.
Knjiga može utješiti, nasmijati, biti prijatelj
svojem čitatelju.
Liesel postaje prava kradljivica knjiga.
Krade knjige koje nacisti žele spaliti.
Nosi ih u svoj podrum i čuva.

Priču u romanu priča Smrt.
Ovo je priča o nadi i ljepoti koje su jače
od boli i smrti.
Pročitaj je jer je puna ljubavi prema
drugom čovjeku.

prema prikazu Branka Matijaševića,
Večernji list, 27. ožujka 2019.

holokaust – stradanja Židova
za vrijeme 2. svjetskog rata

nacisti – vojnici koji su
odgovorni za smrt mnogih
ljudi tijekom 2. svjetskog
rata; mislili su da su oni
bolji ljudi od svih drugih

udomiteljska obitelj – obitelj
koja se brine za dijete
bez roditelja

1. **Odgovori** na pitanja.

Kako se zove roman o kojem govori tekst?

Tko je autor romana o kojem govori tekst?

Tko je glavni lik u romanu?

Kako je djevojčica zavoljela čitanje?

Zašto kažemo da knjiga ima moć?

Zašto djevojčica krade knjige?

Tko priča priču u knjizi (tko je pripovjedač)?

Što autor savjetuje na kraju teksta?

Zašto bismo trebali pročitati ovaj roman?

UČIM NEŠTO NOVO

PRIKAZ – tekst koji govori o nekom umjetničkom ili znanstvenom djelu.

ČITAM NAGLAS I PAMTIM

Umjetnička djela mogu biti knjiga, slika ili skladba.

Znanstvena djela pišu znanstvenici.

Autor prikaza objektivno iznosi podatke o djelu.

objektivno – autor iznosi stav koji dokazuje; ne piše o svojim osjećajima i mislima

Prikaz se sastoji od 3 dijela (uvoda, središnjeg i završnog dijela):

1. UVOD – autor, naslov, vrsta djela

Kradljivica knjiga važan je roman o užasima holokausta. Objavljen je 2005. godine.

Roman je napisao Markus Zusak.

Pojavilo se i novo izdanje ovog romana s novom naslovnicom.

SREDIŠNJI DIO – tema, likovi, kratak sadržaj, problemi u djelu, važnost djela

Glavni lik je djevojčica Liesel koja ostane bez roditelja. Smještena je u udomiteljskoj obitelji u nepoznatom gradu.

Brat joj je poginuo.

Liesel krade knjigu s groba te uz nju zavoli čitanje.

Zaključuje kako je knjiga moć.

Knjiga može utješiti, nasmijati, biti prijatelj svome čitatelju.

Postaje prava kradljivica knjiga.

Krade knjige koje nacisti žele spaliti.

Nosi ih u svoj podrum i čuva.

Priču u romanu priča Smrt.

ZAVRŠNI DIO – Što autor želi poručiti romanom?

Ovo je priča o nadanju i ljepoti koje su jače od boli i smrti.

Pročitaj je jer je puna ljubavi prema drugom čovjeku.

SAD ZNAM I MOGU

1. Pročitaj strip.

1. Dogovoriti ćemo se o zaduženjima za školske novine. Puno je zanimljivih događaja u našoj školi.

2. **Razvrstaj** podebljane dijelove rečenica iz stripa na točna mjesta.

Vidi primjer.

Teme prikaza mogu biti:

a) **kulturne** – prikaz povodom

b) **umjetničke** – prikaz o

c) **sportske** – prikaz

d) **društvene** –
prikaz o Erasmus projektu

3. **Napiši** prikaz o odabranoj temi.

Piši potpunim rečenicama.

Izaberi jednu temu:

Božićni sajam u mojoj školi

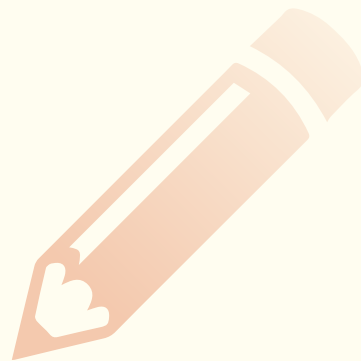
Sportski turnir koji volim gledati

Koncert školskog zbora

Mjesec hrvatske knjige – razdoblje koje traje od 15. listopada do 15. studenog; posvećeno je knjizi i čitanju

Erasmus – program za pomaganje mladima u školovanju i sportu

Plan pisanja

PODATCI O DOGAĐAJU

Naziv događaja

Tko je sudjelovao u događaju?

Kad se dogodio događaj o kojem pišeš?

Gdje se dogodio događaj o kojem pišeš?

Zašto je događaj organiziran?

Je li događaj bio uspješan? Što je bilo dobro?

Što nije bilo jako dobro?

UČIM JOŠ I OVO

1. Pročitaj tekst.

IZVRSNA KNJIGA NE ZNAČI IZVRSTAN FILM

Prema filmu **Kradljivica knjiga** snimljen je film.

Govori o djevojčici Liesel koja se nalazi u udomiteljskoj obitelji.

Ima dobrog prijatelja Rudyja [rudija].

Liesel voli puno čitati i sanjariti o boljem životu.

Jednog dana u njezinu obitelj dolazi Max [maks].

Maxov otac spasio je život Hansu, Lieselinom udomitelju.

Liesel saznaje sve o stradanju Židova u

2. svjetskom ratu.

Redatelj filma je Brian Percival [brajn prsival].

Knjiga i film govore o djeci tijekom ratnih događaja.

Nažalost, film nije tako uspješan.

Redatelj nije dobro prikazao priču i likove.

Ne doznajemo točno što se događalo u romanu, kako i zašto se događalo.

Neki glumci govore engleskim jezikom, neki njemačkim jezikom.

Radnju filma teško je pratiti.

Glumci u filmu su odlični.

Mlada glumica Sophie Nellise [sofi nelis] glumi Liesel.

Jako je simpatična i talentirana.

Film će, kao i knjiga, rastužiti gledatelje.

prema tekstu Nike Sučića
izvor: <https://ravnododna.com>

2. **Zaokruži** slova ispred dva (2) točna odgovora.

U prikazu **Izvrсна knjiga ne znači izvrstan film** autor iznosi:

- a) podatke o filmu i glumcima
- b) detaljnu radnju filma
- c) svoje mišljenje o filmu
- d) nagovara čitatelja da pogleda film

(c) ! (a)

KRITIČKI PRIKAZ – tekst u kojem autor iznosi podatke o djelu (primjerice, knjizi ili filmu) i svoje mišljenje o njemu. Piše o razlozima zašto mu se djelo svidjelo ili nije svidjelo.

Kritički prikaz (kritiku) pišu kritičari.

Kritika može biti novinska, radijska ili televizijska.

OSVRT

ČITAM I RAZMIŠLJAM

1. Pročitaj tekst.

Oduvijek su djeca patila zbog nekih odluka zločestih odraslih.

Takvi odrasli djecu ne pitaju što misle o ratu.

Takvi odrasli djecu ne pitaju pate li.

Takve odrasle nije briga hoće li neko dijete

umrijeti da bi oni ostvarili svoje ciljeve.

Ideju da radim predstavu **Dnevnik Ane Frank** imao sam odavno.

Sviđa mi se Anin talent za pisanje, zrelost i želja za životom.

Anina priča je priča o životu i odrastanju.

Želim da djeca u njezinom dnevniku ne vide samo knjigu za lektiru.

Želim da djeca zavole Anu.

Želim da se sretna djeca sjete sve nesretne djece.

Želim da sva djeca osjećaju snagu zajedničke želje za životom.

prema tekstu Elvisa Bošnjaka

<https://gkl-split.hr/predstava/moje-ime-je-anne-frank>

2. **Zaokruži crvenom** bojom jedan (1) točan odgovor.

U tekstu se iznose:

podatci o romanu (autor, godina i mjesto izdavanja)

osobni stav redatelja o predstavi **Dnevnik Ane Frank**

mjesto i vrijeme izvođenja predstave

glumci koji se pojavljuju u predstavi

osobni stav redatelja o predstavi **Dnevnik Ane Frank**

UČIM NEŠTO NOVO

OSVRT – tekst u kojem autor iznosi svoje osobno mišljenje o nečemu:

što je **pročitao** (knjiga, pjesnička zbirka, članak),

vidio (slika, film, serija)

ili **čuo** (pjesma nekog glazbenika).

SAD ZNAM I MOGU

1. **Napiši** osvrt na omiljenu televizijsku seriju.

Plan pisanja

Naslov osvrta

1. UVOD

Televizijska serija _____ naziv serije
svidjela mi se jer govori o

2. SREDIŠNJI DIO

Istaknuo/istaknula bih

ime lika

zbog

Koja ti se osobina lika sviđa (ne sviđa)?

Dio serije koji mi je najviše ostao u sjećanju je

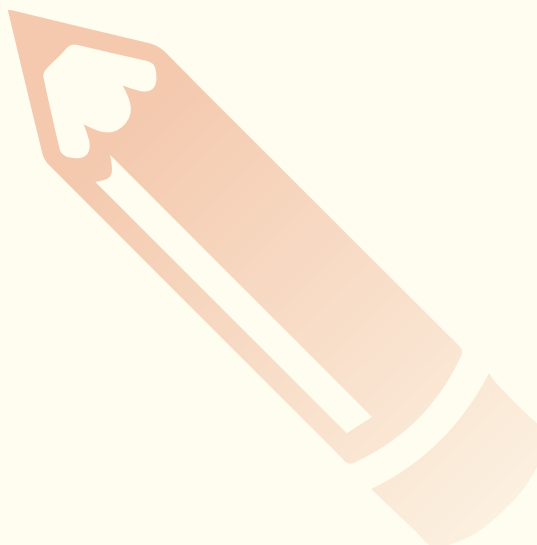
3. ZAKLJUČAK

Gledajući seriju, razmišljao/razmišljala sam o

razmišljanja vezana uz seriju

Naučio/naučila sam da

Što si iz serije naučio/naučila?

SAD PROVJERAVAM

1. **Pronađi** u osmosmjerci zadane riječi:

DOGAĐAJ

GODINA

JARBOL

KOMPOZICIJA

KRAVA

KRITIKA

MAKSIMIR

NAPADAČICA

OSVRT

PLIVAČ

POSOLITI

PREDAK

PRILAZ

PROMET

PUSTOLOVINA

RAJČICA

ROBOT

RONILAC

SMIJATI SE

SPAJALICA

ŠUMICA

VINARI

Označi te riječi.

Vidi primjer.

P	U	S	T	O	L	O	V	I	N	A
R	R	R	A	J	Č	I	C	A	J	C
E	O	I	P	A	Č	A	R	I	A	I
D	B	M	L	Đ	V	A	C	I	R	L
A	O	I	R	A	N	I	V	T	B	A
K	T	S	R	G	Z	G	Š	I	O	J
I	R	K	I	O	O	K	U	L	L	A
T	V	A	P	D	T	E	M	O	R	P
I	S	M	I	J	A	T	I	S	E	S
R	O	N	I	L	A	C	C	O	A	Z
K	A	C	I	Č	A	D	A	P	A	N

2. **Napiši** slova koja su ostala slobodna (nezaokružena) na crtu.
-

Odlično! Dobio/dobila si konačno rješenje osmosmjerke!

3. **Zaokruži** osjećajnik koji pokazuje koliko ti je učenje o osvrtnu i prikazu bilo zanimljivo.

VJEŽBE
za poticanje
čitalačke pismenosti
za učenike 8. razreda

Čitam i promišljam za 8

Vesna Čondić
Anita Poslon

- › vježbe za poticanje i razvijanje čitalačke pismenosti
- › 10 vježbi različitih vrsta tekstova kao što su ulomci iz književnoumjetničkih djela, popularnokulturni tekstovi, tekstovi s mrežnih stranica namijenjenih djeci, oglasi, upute, vršnjačka komunikacija i sl.
- › u svakoj vježbi nalaze se i jednostavniji i složeniji zadatci koji će učeniku pomoći da se uspješno snalazi u tekstovima koji su pisani kao neprekinuti niz rečenica, ali i u tekstovima napisanima u obliku kraćih poruka, grafikona, crteža, tablica...
- › svrha vježbi nije isključivo vrednovanje kojemu je rezultat ocjena (sumativno vrednovanje), već praćenje učenikova napretka u razvoju čitalačke pismenosti (formativno vrednovanje)

IME I PREZIME: _____

RAZRED: _____

DATUM: _____

BODOVI: _____

/ 24

► Pažljivo pročitaj tekst. Zadatke koji slijede riješi služeći se tekстом.

Upis u srednju školu

Pred učenicima osmih razreda osnovne škole bitna je životna odluka – odabir srednje škole. Upis željene srednje škole nerijetko zadaje glavobolju i učenicima i njihovim roditeljima. Da bi se taj proces olakšao, portal Srednja.hr pokrenuo je *Kalkulator bodova za upis u srednju školu* na web-stranici <https://srednja.hr/srednja-kalkulator/>. Uz potporu Hrvatske zajednice županija Kalkulator bodova ima prepoznatljiv dizajn i opremljen je dodatnim mogućnostima kojima osmaši mogu točno izračunati svoje bodove.

Riječ je o vrlo korisnome alatu kojim učenici tijekom cijele školske godine na jednostavan i brz način mogu izračunati koliko će bodova imati na upisima, tj. imaju li dovoljan broj bodova za upis određene škole.

Broj posjeta Kalkulatoru bodova za upis u srednju školu	
godina	broj posjeta
2016./2017.	140 078
2018./2019.	376 774
2019./2020.	401 058

Kako izračunati broj bodova?

Kalkulator bodova

[FAQ](#)

Izračunaj svoje bodove i saznaj koje škole možeš upisati

Škola
Odaberi školu

Tip školskog programa
Gimnazijski i strukovni program

5. razred

Ukupni prosjek

Upiši ukupni prosjek

6. razred

Ukupni prosjek

Upiši ukupni prosjek

7. razred

Ukupni prosjek

Upiši ukupni prosjek

Matematika

Upiši ukupni prosjek

Hrvatski

Upiši ukupni prosjek

Prvi strani jezik

Upiši ukupni prosjek

Prvi predmet značajan za upis

Upiši ukupni prosjek

Drugi predmet značajan za upis

Upiši ukupni prosjek

Treći predmet značajan za upis

Upiši ukupni prosjek

8. razred

Ukupni prosjek

Upiši ukupni prosjek

Matematika

Upiši ukupni prosjek

Hrvatski

Upiši ukupni prosjek

Prvi strani jezik

Upiši ukupni prosjek

Prvi predmet značajan za upis

Upiši ukupni prosjek

Drugi predmet značajan za upis

Upiši ukupni prosjek

Treći predmet značajan za upis

Upiši ukupni prosjek

Dodatni bodovi

Bodovi

Upiši dodatne bodove

[Izračunaj!](#)

Načelo rada kalkulatora bodova zapravo je vrlo jednostavno:

1. Kandidat odabire tip školskoga programa koji želi upisati.
2. Unosi ukupni završni prosjek za peti, šesti, sedmi i osmi razred.
3. Ovisno o vrsti škole (gimnazija, četverogodišnja strukovna ili trogodišnja), unose se i zaključne ocjene iz relevantnih predmeta u sedmome i osmome razredu.

Učenici koji upisuju četverogodišnje škole preračunavaju bodove iz šest predmeta. Tri su predmeta obvezna za sve škole: Hrvatski jezik, Matematika i prvi strani jezik. Dva dodatna bitna predmeta određuju se ovisno o programu škole, a zadnji i ukupno šesti predmet bitan za izračun prosjeka određuje sama škola.

4. Nakon unosa ocjena potrebno je kliknuti na ikonu **izračunaj**, čime kandidat dobiva izračun svojih bodova.

Dodatna funkcionalnost ovoga kalkulatora jest ta da kandidat može odabrati konkretnu školu i program, a kalkulator ga informira i o najmanjemu, najvećemu te prosječnome broju bodova iz prethodne školske godine potrebnome za upis željenoga srednjoškolskog programa.

Istaknimo da je ovo prva suradnja portala Srednja.hr i Hrvatske zajednice županija, a zadovoljstvo zbog podrške projektu izrazio je i predsjednik HZZ-a Goran Pauk.

„Raduje me što je Hrvatska zajednica županija postala dijelom ovoga pozitivnog i nadasve korisnoga projekta portala Srednja.hr. Kao osnivači osnovnih i srednjih škola, županije svakako trebaju olakšati mladima i dati im podršku u izboru željenoga zanimanja. Poticanjem mladih na promišljanje o budućnosti i odabirom škola u matičnoj županiji potičemo i razvoj županijskoga školstva”, istaknuo je Pauk.

Online predstavljanje škola

U suradnji sa Srednja.hr osmišljen je i u travnju 2020. predstavljen drugi *online* alat – *Online predstavljanje škola*. Hrvatskim osnovnim i srednjim školama dan je prostor da predstave zainteresiranim učenicima školu, školske projekte, rezultate različitih natjecanja i specifičnosti koje škola ima. U godini pokretanja toga alata zabilježeno je više od 250 000 posjeta, što je i više nego odličan rezultat. U vrijeme kad su učenici zbog pandemije koronavirusa morali ostati kod kuće, što je spriječilo škole da organiziraju dane otvorenih vrata na kojima bi se predstavile budućim učenicima, ovaj je alat pomogao brojnim učenicima da bolje upoznaju školu koju žele upisati.

Prema: učitano 2. 11. 2018. dnevnik.hr/vijesti/hrvatska/ceka-vas-upis-u-srednju-skolu-posjetite-kalkulator-za-izracun-bodova-pri-upisu; 19. 12. 2020. <https://www.srednja.hr/novosti/kalkulator-bodova-upis-srednju-ove-skolske-godine-koristen-376-774-puta/>

➤ Zadatke koji slijede riješi služeći se testom.

Zaokruži slovo uz točan odgovor.

1. Koja je glavna svrha ovoga novinskog članka?

- a) predstaviti suradnju Hrvatske zajednice županija i portala Srednja.hr
- b) predstaviti osmašima kalkulator za izračun bodova za upis u srednju školu
- c) upoznati čitateljstvo s podrškom predsjednika Hrvatske zajednice županija
- d) istaknuti da Hrvatska zajednica županija podupire projekte namijenjene školarcima

/1

2. Tko je pokretač projekta *Kalkulator za izračun bodova*?

- a) Srednja.hr
- b) Hrvatska zajednica županija
- c) Srednja.hr i Hrvatska zajednica županija
- d) Goran Pauk

/1

3. Napiši puni naziv pokrate HZZ.

/1

► **Zaokruži slova uz dva točna odgovora.**

4. Zašto bi se osmaš mogao koristiti *Kalkulatorom za izračun bodova*?

- a) da bi izračunao prosjek ocjena iz osnovne škole potrebnih za upis u srednju školu
- b) da bi doznao koji se školski projekti provode u školi koju želi upisati
- c) da bi doznao koliko je učenika škole koju želi upisati nagrađeno državnim nagradom
- d) da izračuna najmanji, najveći i prosječni broj bodova iz osnovne škole potreban za upis željene srednje škole

/2

► **Zadatak ima dva dijela:**

- zaokruži DA ili NE
- obrazloži svoj odabir.

5. Smatraš li da podatci u tablici potvrđuju da je iz godine u godinu rastao broj posjeta web-stranici <https://srednja.hr/srednja-kalkulator/>?

DA

NE

Obrazloži svoj odgovor.

/2

6. Može li *Kalkulator za izračun bodova* koristiti ovogodišnjemu šestašu?

DA

NE

Obrazloži svoj odgovor.

/1

7. Zašto su Srednja.hr i Hrvatska zajednica županija odlučili pokrenuti projekt *Online predstavljanje škola 2020. godine*?

- a) zbog pojave koronavirusa nisu se mogli organizirati programi predstavljanja škola uživo
- b) učenici su na web-stranici istaknuli da ih zanima *online* predstavljanje škola
- c) potaknula ih je popularnost Kalkulatora za izračun bodova među osmašima
- d) da bi se potaknuli mladi na upis škola u svojoj županiji

/1

8. Zaokruži TOČNO ako tvrdnju smatraš točnom ili NETOČNO ako tvrdnju smatraš netočnom.

a) Iste godine pokrenuti su projekti Kalkulator bodova i *Online* predstavljanje škola.

TOČNO

NETOČNO

b) Kalkulator bodova informira učenika o njegovu prosjeku ocjena, o najmanjem, najvećem i prosječnom broju bodova iz prethodne školske godine potrebnom za upis željenoga srednjoškolskog programa.

TOČNO

NETOČNO

c) Za sve četverogodišnje škole upisuju se zaključne ocjene iz istih šest nastavnih predmeta.

TOČNO

NETOČNO

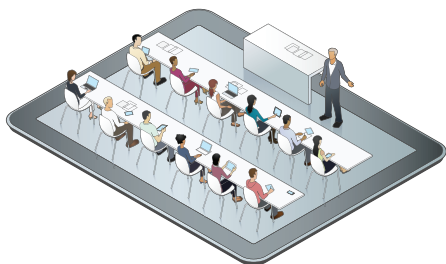
/ 3

9. Zadatak ima dva dijela.

1. Autor članka na mrežnome portalu treba odabrati sliku koja će se nadovezati na odlomak zapisan pod naslovom *Online predstavljanje škola*.

Zaokruži slovo uz sliku za koju smatraš da će je autor članka odabrati.

a)

b)

c)

d)

II. Obrazloži svoj odgovor.

/2

➤ **Pažljivo pročitaj tekst o upisu bjelovarskih osmaša u srednju školu.**

Upis bjelovarskih osmaša u srednju školu

Marko, Ivana, Fran i Laura osmaši su osnovnih škola u Bjelovaru. Razmišljaju o upisu u bjelovarsku srednju školu. Gledaju mogućnost upisa u četverogodišnje programe. S pomoću Kalkulatora za izračun bodova izračunali su svoje bodove za četverogodišnje programe.

gimnazija	program	maksimalan/minimalan broj bodova
Gimnazija Bjelovar	Jezična gimnazija	Prošle školske godine minimalan broj bodova za upis bio je 69,43, maksimalan 80,00 te prosječan 73,98.
Gimnazija Bjelovar	Opća gimnazija	Prošle školske godine minimalan broj bodova za upis bio je 72,20, maksimalan 80,61 te prosječan 77,23.
Gimnazija Bjelovar	Prirodoslovno-matematička gimnazija	Prošle školske godine minimalan broj bodova za upis bio je 78,37, maksimalan 81,00 te prosječan 79,87.
Medicinska škola Bjelovar	Medicinska sestra / medicinski tehničar opće njege	Prošle školske godine minimalan broj bodova za upis bio je 78,37, maksimalan 81,00 te prosječan 79,87.
Tehnička škola Bjelovar	Građevinski tehničar	Prošle školske godine minimalan broj bodova za upis bio je 50,85, maksimalan 78,41 te prosječan 60,77.

Prouči u tablici podatke o uspjehu učenika.

	Marko	Ivana	Fran	Laura
ukupni prosjek ocjena 5. r.	4,92	3,77	3,33	4,33
ukupni prosjek ocjena 6. r.	4,92	4,31	2,75	4,50
ukupni prosjek ocjena 7. r	5,00	4,29	2,62	4,57
ukupni prosjek ocjena 8. r	5,00	4,57	2,77	4,64
ukupni broj bodova 6 predmeta bitnih za upis u 7. razredu	30	23	14	25
ukupni broj bodova 6 predmeta bitnih za upis u 8. razredu	30	25	13	27
dodatni bodovi	-	-	-	1
UKUPNI BROJ BODOVA	79,84	64,94	38,47	71,04

II. Obrazloži svoj odgovor.

/2

➤ **Pažljivo pročitaj tekst o upisu bjelovarskih osmaša u srednju školu.**

Upis bjelovarskih osmaša u srednju školu

Marko, Ivana, Fran i Laura osmaši su osnovnih škola u Bjelovaru. Razmišljaju o upisu u bjelovarsku srednju školu. Gledaju mogućnost upisa u četverogodišnje programe. S pomoću Kalkulatora za izračun bodova izračunali su svoje bodove za četverogodišnje programe.

gimnazija	program	maksimalan/minimalan broj bodova
Gimnazija Bjelovar	Jezična gimnazija	Prošle školske godine minimalan broj bodova za upis bio je 69,43, maksimalan 80,00 te prosječan 73,98.
Gimnazija Bjelovar	Opća gimnazija	Prošle školske godine minimalan broj bodova za upis bio je 72,20, maksimalan 80,61 te prosječan 77,23.
Gimnazija Bjelovar	Prirodoslovno-matematička gimnazija	Prošle školske godine minimalan broj bodova za upis bio je 78,37, maksimalan 81,00 te prosječan 79,87.
Medicinska škola Bjelovar	Medicinska sestra / medicinski tehničar opće njege	Prošle školske godine minimalan broj bodova za upis bio je 78,37, maksimalan 81,00 te prosječan 79,87.
Tehnička škola Bjelovar	Građevinski tehničar	Prošle školske godine minimalan broj bodova za upis bio je 50,85, maksimalan 78,41 te prosječan 60,77.

Prouči u tablici podatke o uspjehu učenika.

	Marko	Ivana	Fran	Laura
ukupni prosjek ocjena 5. r.	4,92	3,77	3,33	4,33
ukupni prosjek ocjena 6. r.	4,92	4,31	2,75	4,50
ukupni prosjek ocjena 7. r	5,00	4,29	2,62	4,57
ukupni prosjek ocjena 8. r	5,00	4,57	2,77	4,64
ukupni broj bodova 6 predmeta bitnih za upis u 7. razredu	30	23	14	25
ukupni broj bodova 6 predmeta bitnih za upis u 8. razredu	30	25	13	27
dodatni bodovi	-	-	-	1
UKUPNI BROJ BODOVA	79,84	64,94	38,47	71,04

► Vježba procjene čitalačke pismenosti
Kalkulator bodova
ukupno ima **24 bodova**.

1. b) predstaviti osmašima kalkulator za izračun bodova za upis u srednju školu

Zadatak vrijedi jedan bod.

2. a) Srednja.hr

Zadatak vrijedi jedan bod.

3. Hrvatska zajednica županija

Zadatak vrijedi jedan bod.

4. a) da bi izračunao prosjek ocjena iz osnovne škole potrebnih za upis u srednju školu
d) da izračuna najmanji, najveći i prosječan broj bodova iz osnovne škole potreban za upis željene srednje škole.

Zadatak vrijedi dva boda. (Svaki točan odgovor vrijedi jedan bod. Ako učenik zaokruži netočan odgovor, oduzima mu se bod.)

- 5.

Ako učenik zaokruži DA i kao obrazloženje navede da je svake godine više posjeta stranici, tj. da je rastao broj posjeta stranici iz godine u godinu, zadatak vrijedi jedan bod.

Ako učenik zaokruži NE i kao obrazloženje navede da u tablici ne piše koliki je bio broj posjeta 2017./2018., tj. da se ne zna je li broj posjeta 2017./2018. školske godine rastao ili se smanjio u odnosu na prethodnu godinu, zadatak vrijedi dva boda.

6. NE

Kalkulator za izračun bodova namijenjen je osmašima. / Šestaš još ne zna koje će imati zaključne ocjene iz relevantnih šest predmeta na kraju 7. i 8. razreda. / Osmaši se upisuju u srednju školu.

Dovoljno je da učenik u odgovoru napiše da je *Kalkulator za izračun bodova* namijenjen osmašima.

Zadatak vrijedi jedan bod.

7. a) zbog pojave koronavirusa nisu se mogli organizirati programi predstavljanja škola uživo

Zadatak vrijedi jedan bod.

8. a) netočno
b) točno
c) netočno

Zadatak vrijedi tri boda.

9. c)

Na toj slici na laptopu / prijenosnome računalu piše *Upoznajte našu školu*, što prikazuje predstavljanje škola *online* / na daljinu.

Na ostalim slikama nije prikazano *online* predstavljanje škola.

Priznaje se svako objašnjenje u kojemu učenik povezuje cilj projekta *Online predstavljanje škola* sa slikom c) na kojoj je prikazano prijenosno računalo s naslovnom slikom s natpisom *Upoznajte našu školu*.

Zadatak vrijedi dva boda: jedan bod za odabranu c) sliku i jedan bod za obrazloženje. (Učenik dobije jedan bod ako zaokruži c) sliku i ne ponudi obrazloženje; ako ne zaokruži slovo uz sliku, a obrazloženje se odnosi na tu sliku, učenik dobiva dva boda.)

10. Laura

Zadatak vrijedi jedan bod.

11. Marko

Zadatak vrijedi jedan bod.

12. a) Fran

b) Laura

c) Marko

d) Ivana

Zadatak vrijedi četiri boda.

13. DA

Laura će moći upisati Jezičnu gimnaziju u Bjelovaru jer je prošle godine zadnji učenik koji je upisao tu školu imao 69,43 boda, a Laura ima 71,04 boda. / Moći će upisati jer ima dovoljno bodova. / Ima 71,04 boda. / Ima više od 70 bodova. / Prošle su se godine upisivali sa 69,43.

Zadatak vrijedi dva boda (jedan bod za zaokružen odgovor DA i jedan bod za točno objašnjenje).

14. Ivani mogu preporučiti za upis Tehničku školu Bjelovar (program: Građevinski tehničar).

Za tu školu Ivana ima dovoljan broj bodova 64,94, a potrebno je najmanje 50,85 za upis (prema prošlogodišnjim podacima).

Zadatak vrijedi dva boda (jedan bod za točno navedenu školu ili program te jedan bod za točno objašnjenje).

ispodprosječna razina čitalačke pismenosti

0 – 11

osnovna razina čitalačke pismenosti

12 – 15

prosječna razina čitalačke pismenosti

16 – 21

visoka razina čitalačke pismenosti

22 – 24

Vesna Čondić
Diana Greblički-Miculinić
Anita Poston
Lidija Sykora-Nagy

**PROVJERA
USVOJENOSTI
ODGOJNO-
-OBRAZOVNIH
ISHODA**

iz Hrvatskoga jezika
za osmi razred
osnovne škole

Hrvatski za 8 / Osmica

- › tri skupine – A, B i C
- › + rješenja, ishodi, bodovanje
- › provjere iz jezika, književnosti, jezičnoga izražavanja i pravopisa

IME I PREZIME:

RAZRED:

NADNEVAK PISANJA:

Hrvatski jezik i komunikacija

POČETNA PROVJERA

► Pažljivo pročitaj tekst pa riješi zadatke.

Little Mary

U romanu „Spašeni jezik” Elias Canetti iznosi sjećanja na svoje djetinjstvo i mladost.

Sve što sam tada doživljavao u Engleskoj osvajalo me svojim redom. Život u Ruščuku bio je žestok i bučan i obilovao je bolnim nesretnim slučajevima. Nešto me u školi ipak podsjećalo na zavičaj. Učionice su bile u prizemlju, kao što su bile i sobe u našoj kući u Bugarskoj, nije bilo prvog kata kao u našoj kući u Manchesteru [mančesteru], a iza škole prostirao se veliki vrt. Vrata i prozori učionice bijahu vazda otvoreni pa smo izlazili u vrt kad god smo mogli. Sport je bio kudikamo najvažniji predmet, dječaci su od prvog dana poznavali sva pravila, kao da znaju igrati kriket od rođenja. Moj prijatelj Donald priznao mi je nakon nekog vremena da je isprva mislio da sam glup, jer su mi morali tumačiti i ponavljati pojedina pravila dok ih nisam napokon naučio. Ispočetka je govorio sa mnom tek iz sažaljenja, sjedio je sa mnom u klupi, ali kad mi je jednom pokazao svoje marke, a ja sam odmah znao za svaku marku iz koje je zemlje, pa kad sam još izvukao svoje marke iz Bugarske koje nije nikada vidio, pa kad sam mu ih odmah poklonio „zato što ih imam svu silu”, umjesto da ih mijenjam za druge, počeo sam ga zanimati i sprijateljili smo se. Mislim da ga nisam htio potkupiti, jer sam bio vrlo ponosit dječak, ali svakako sam htio ostaviti na njega snažan dojam, jer sam slutio da me podcjenjuje.

Naše filatelističko prijateljstvo razvijalo se toliko brzo da smo se ubrzo krišom igrali ispod klupe malih igara s markama. Učiteljica nam nije ništa rekla, samo nas je vrlo ljubazno razdvojila pa smo se mogli igrati još samo na povratku kući.

Na njegovo mjesto u klupi došla je djevojčica koja se zvala Mary Handsome [meri hendsam]. Odmah sam je prigrlio kao kakvu marku. Čudom sam se čudio njezinu prezimenu koje znači „zgodna”, nisam znao da imena mogu nešto značiti. Bila je manja od mene i imala je svijetlu kosu, ali su najljepši na njoj bili rumeni obrazi „kao jabuke”. Odmah smo počeli razgovarati i ona mi je odgovarala na sva pitanja. Međutim, i kad nismo razgovarali, za vrijeme nastave, zacijelo sam je neprestano gledao. Toliko sam bio očaran njezinim rumenim obrazima da više nisam mario za Miss Lancashire [mis lenkšir], nisam čuo što me pita i smeteno sam joj odgovarao.

Želio sam poljubiti Mary u njezine rumene obraze i morao sam se svladavati da to ne učinim. Nakon škole otpratio sam je kući, stanovala je na sasvim drugoj strani, i ostavio sam bez riječi objašnjenja Donald, koji je inače uvijek išao sa mnom gotovo sve do moje kuće. Otpratio sam Little Mery, kao što sam je zvao, sve do ugla ulice u kojoj je stanovala, hitro sam je poljubio u obraz i brže-bolje odjurio kući. Nikom nisam o tome rekao ni riječi.

(ulomak iz romana Eliasa Canettija, *Spašeni jezik*)

1. Odgovori na pitanja o tekstu.

a) Napiši kratko.

Kako se zove glavni lik? _____

Koji je hobi dječak imao? _____

Koja pojedinost u izgledu djevojčice jako zaokuplja dječaka? _____

b) Podcrtaj točan odgovor.

Dječak svoju oštroumnost pokazuje:

- u sklapanju prijateljstva
- u pridobivanju naklonosti djevojčice
- u prešućivanju svoje zaljubljenosti.

/ 4

2. Dopuni rečenice zadanom vrstom predikata u skladu s pročitanim ulomkom.

glagolski predikat: Dječak Elias _____ u djevojčicu Mary.

imenski predikat: Donald _____ dječaku Eliasu.

/ 2

3. Napiši na crtu pokraj rečenice njezinu vrstu s obzirom na subjekt.

Nije htio ostaviti svoj kraj i prijatelje. _____

a) rečenica s izrečenim subjektom

Njezini obrazi i kosa očarali su ga. _____

b) rečenica s neizrečenim subjektom

Svi su mu se čudili. _____

c) rečenica s više subjekata

/ 3

4. Preoblikuj i napiši rečenicu tako da predikat bude imenski. (Ne mijenjaj subjekt.)

On skuplja marke.

/ 1

5. Zaokruži uljeza među podcrtanim objektima.

Sport im je bio kudikamo najvažniji predmet, dječaci su od prvog dana poznavali sva pravila kao da znaju igrati kriket od rođenja.

/1

6. Napiši na crtu odgovarajuće pitanje za podcrtanu priložnu oznaku.

Nakon škole otpratio sam je kući, stanovala je na sasvim drugoj strani, a Donalda ostavio sam

bez objašnjenja.

/4

7. Prepiši iz rečenice tražene rečenične dijelove.

Zbog očaranosti djevojčicom Mary dječak otada nije mario za učiteljčine riječi.

predikat _____ subjekt _____

objekt _____ priložna oznaka vremena _____

priložna oznaka uzroka _____ pridjevni atribut _____

imenički atribut _____ apozicija _____

/8

8. Zadatak ima dva dijela.

a) Oblikuj rečenicu od navedenih riječi prema zadanome redosljedu rečeničnih dijelova.

b) Zaokruži kakav redosljed riječi ima napisana rečenica.

napisao je, Elias Canetti, književnik, roman, njemački, autobiografski

a) redosljed rečeničnih dijelova: S + Ap. skup + P + Atr. + O

b) Napisana rečenica ima **stilski obilježen / stilski neobilježen** redosljed riječi.

/3

9. Ispravi rečenice tako da priložne oznake budu gramatički točno izrečene.

a) Nasuprot njihove škole nalazilo se igralište za kriket.

b) Dolaskom u Englesku sve se promijenilo.

c) Sljedećega dana odlučio je otići kod nje.

d) Ostat će prijatelji za uvijek.

/ 4

10. Prepiši rečenicu tako da riječi rastaviš na slogove.

Imala je svijetlu kosu.

/ 3

11. Prepiši iz rečenice dvije riječi u kojima je glas *r* samoglasnik (slogotvorni *r*).

Nije bilo prvoga kata kao u našoj kući u Manchesteru, a iza škole prostirao se prostran vrt.

/ 2

12. Zaokruži riječ koja naglaskom odgovara smislu rečenice.

a) Poštanske marke bile su njegovo **blâgo**/blàgo.

b) Nakon svega nije mogao prijatelju **slágati**/slàgati.

/ 2

13. Zaokruži slovo ispred rečenice u kojoj su nenaglasnice u pravilnome položaju.

- a) Nakon škole je otpratio ju kući.
- b) Miss Lancashire, njihova učiteljica, je vrlo ljubazna.
- c) Njihovo prijateljstvo se razvilo vrlo brzo.
- d) Pripovjedač je bio vrlo ponosan.

/1

14. Usporedi istaknute riječi u rečenicama i odredi glasovnu promjenu koja se u njima dogodila.

- a) Među svim onim **djevojkama** ona je bila poput **djevojčice**.

- b) **Povratak** kući silno ga je veselio. Na **povratku** ju je poljubio.

- c) Njezini su obrazi bili nalik **jabuci**. Baš je takvu **jabuku** sanjao u naručju.

- d) Stremila je **visokim** ciljevima, ali su njegovi bili još **viši**.

/4

15. Zaokruži među istaknutim riječima u rečenici onu riječ u kojoj je provedena navedena glasovna promjena.

- a) palatalizacija: Rijeka **teče mičući** potopljene **stvarčice**.

- b) jotacija: U **mreži** njezinih **laži** osta **neopažen**.

- c) sibilizacija: **Čamac povuci** debljim **konopcem**.

- d) nepostojani a: Prošećimo se **Splitom, Šibenikom i Zadrom**.

/4

16. Dopuni rečenice zadanom preoblikom riječi iz zagrada. Pazi na provođenje glasovnih promjena.

Skidali su s grana (*ptica*, pridjev) _____ gnijezda.

Njegove oči (*treptati*, prezent) _____ od radosti.

Svakim se danom osjećao (*mlad*, komparativ) _____.

Smatrao je to svojom (*dužnost*, instrumental) _____.

17. Dopuni rečenice imenicama u odgovarajućemu padežu.

Otkako mi brat živi u (*Amerika*) _____, razgovara sa mnom kao sa
(*stranac*) _____. Priča mi o našoj (*majka*) _____ (*Dubravki*)
_____ i njezinoj (*juha*) _____, kao da nismo zajedno odrasli.

18. Dopuni rečenicu nazivom jezičnoga priručnika.

a) Želim li doznati kaže li se na hrvatskome standardnom jeziku *odvjetnik* ili *advokat*, pogledat ću u
_____.

b) Ne znam li piše li se *mađioničar* ili *madžioničar*, pogledat ću u
_____.

c) Želim li naučiti kako se stupnjuju pridjevi, poslužit ću se
_____.

19. Prepiši zadanu rečenicu tako da istaknute riječi zamijeniš hrvatskim istoznačnicama prema smislu rečenice.

Među mladima **konstantno** dolazi do **konflikata**.

20. Označi djela rednim brojevima od 1. do 4. prema slijedu njihova nastajanja.

Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskoga književnog jezika _____

Rječnik pet najodličnijih europskih jezika _____

Kratka osnova horvatsko-slavenskoga pravopisanja _____

Temelji ilirskoga jezika u dvije knjige _____

IME I PREZIME:

RAZRED:

NADNEVAK PISANJA:

Hrvatski jezik i komunikacija

POČETNA PROVJERA

► Pažljivo pročitaj tekst pa riješi zadatke.

Little Mary

U romanu „Spašeni jezik” Elias Canetti iznosi sjećanja na svoje djetinjstvo i mladost.

Sve što sam tada doživljavao u Engleskoj osvajalo me svojim redom. Život u Ruščuku bio je žestok i bučan i obilovao je bolnim nesretnim slučajevima. Nešto me u školi ipak podsjećalo na zavičaj. Učionice su bile u prizemlju, kao što su bile i sobe u našoj kući u Bugarskoj, nije bilo prvog kata kao u našoj kući u Manchesteru [mančesteru], a iza škole prostirao se veliki vrt. Vrata i prozori učionice bijahu vazda otvoreni pa smo izlazili u vrt kad god smo mogli. Sport je bio kudikamo najvažniji predmet, dječaci su od prvog dana poznavali sva pravila, kao da znaju igrati kriket od rođenja. Moj prijatelj Donald priznao mi je nakon nekog vremena da je isprva mislio da sam glup, jer su mi morali tumačiti i ponavljati pojedina pravila dok ih nisam napokon naučio. Ispočetka je govorio sa mnom tek iz sažaljenja, sjedio je sa mnom u klupi, ali kad mi je jednom pokazao svoje marke, a ja sam odmah znao za svaku marku iz koje je zemlje, pa kad sam još izvukao svoje marke iz Bugarske koje nije nikada vidio, pa kad sam mu ih odmah poklonio „zato što ih imam svu silu”, umjesto da ih mijenjam za druge, počeo sam ga zanimati i sprijateljili smo se. Mislim da ga nisam htio potkupiti, jer sam bio vrlo ponosit dječak, ali svakako sam htio ostaviti na njega snažan dojam, jer sam slutio da me podcjenjuje.

Naše filatelističko prijateljstvo razvijalo se toliko brzo da smo se ubrzo krišom igrali ispod klupe malih igara s markama. Učiteljica nam nije ništa rekla, samo nas je vrlo ljubazno razdvojila pa smo se mogli igrati još samo na povratku kući.

Na njegovo mjesto u klupi došla je djevojčica koja se zvala Mary Handsome [meri hendsam]. Odmah sam je prigrlio kao kakvu marku. Čudom sam se čudio njezinu prezimenu koje znači „zgodna”, nisam znao da imena mogu nešto značiti. Bila je manja od mene i imala je svijetlu kosu, ali su najljepši na njoj bili rumeni obrazi „kao jabuke”. Odmah smo počeli razgovarati i ona mi je odgovarala na sva pitanja. Međutim, i kad nismo razgovarali, za vrijeme nastave, zacijelo sam je neprestano gledao. Toliko sam bio očaran njezinim rumenim obrazima da više nisam mario za Miss Lancashire [mis lenkšir], nisam čuo što me pita i smeteno sam joj odgovarao.

5. Zaokruži uljeza među podcrtanim objektima.

Mislim da ga nisam htio potkupiti, jer sam bio vrlo ponosit dječak, ali svakako sam htio ostaviti na njega snažan dojam.

/1

6. Napiši na crtu odgovarajuće pitanje za podcrtanu priložnu oznaku.

Iza škole prostirao se velik vrt, vrata i prozori učionice bijahu uvijek otvoreni pa su rado

izlazili u vrt kad god su mogli.

/4

7. Prepiši iz rečenice tražene rečenične dijelove.

Iz sažaljenja prema dječaku Eliasu Donald je u školu donio svoje marke.

predikat _____ subjekt _____

objekt _____ priložna oznaka mjesta _____

priložna oznaka uzroka _____ pridjevni atribut _____

imenički atribut _____ apozicija _____

/8

8. Zadatak ima dva dijela.

a) Oblikuj rečenicu od navedenih riječi prema zadanome redosljedu rečeničnih dijelova.

b) Zaokruži kakav redosljed riječi ima napisana rečenica.

djevojčicu, zavolio je, lik, rumenu, glavni, Mary

a) redosljed rečeničnih dijelova: At. + S + P + O + Ap. skup

b) Napisana rečenica ima **stilski obilježen / stilski neobilježen** redosljed riječi.

/3

9. Ispravi rečenice tako da priložne oznake budu gramatički točno izrečene.

a) Kad dođe kod nje, sve će joj objasniti.

b) Nepomično je stajao nasuprot njezine kuće.

c) Doselio se u Englesku iz daleka.

d) Početkom proljeća sve živne.

/ 4

10. Prepiši rečenicu tako da riječi rastaviš na slogove.

Nisam rekao ni riječi.

/ 3

11. Prepiši iz rečenice dvije riječi u kojima je glas *r* samoglasnik (slogotvorni *r*).

Vrata i prozori učionice bijahu vazda otvoreni pa smo trčali u vrt kad god smo mogli.

/ 2

12. Zaokruži riječ koja naglaskom odgovara smislu rečenice.

a) Bio je ponosan, markama nije želio **kùpiti**/**kúpiti** prijatelja.

b) Njezina je kosa bila **dúga**/**dùga**.

/ 2

13. Zaokruži slovo ispred rečenice u kojoj su nenaglasnice u pravilnome položaju.

- a) Nakon škole je otpratio ju kući.
- b) Miss Lancashire, njihova učiteljica, je vrlo ljubazna.
- c) Njihovo se prijateljstvo razvilo vrlo brzo.
- d) Vrlo ponosan je bio dječak.

/1

14. Usporedi istaknute riječi u rečenicama i odredi glasovnu promjenu koja se u njima dogodila.

- a) Prijatelja je zavolio **brzo**, ali djevojčicu još **brže**.

- b) Dok je s **dječakom** gledao marke, ostali su **dječaci** igrali kriket.

- c) Njezina **slika** lebdjela mu je pred očima poput **sličice** svetece.

- d) Kad mu je pokazao zbirku **maraka**, on je prepoznao svaku **marku**.

/4

15. Zaokruži među istaknutim riječima u rečenici onu riječ u kojoj je provedena navedena glasovna promjena.

- a) palatalizacija: Često putem **viče** na dječicu.
- b) jotacija: Nježno podigne **pogaženu** ružu.
- c) sibilarizacija: Reci **znancu** da vrati **novce**.
- d) nepostojani a: Ne zaboravimo stanovnike **Siska**, **Petrinje** i **Gline**.

/4

16. Dopuni rečenice zadanom preoblikom riječi iz zagrada. Pazi na provođenje glasovnih promjena.

- Igralištem je odzvanjao (*djeca*, pridjev) _____ smijeh.
- Pod satom oni često (*šaptati*, prezent) _____.
- Svakim se danom osjećao (*lud*, komparativ) _____.
- Prijatelja se dobiva (*iskrenost*, instrumental) _____.

/4

17. Dopuni rečenice imenicama u odgovarajućemu padežu.

Na (*rijeka*) _____ (*Krka*) _____ veselio se svakoj
(*biljka*) _____. Družio se sa (*stranac*) _____
koji zna sve o našoj nogometnoj (*liga*) _____.

/ 5

18. Dopuni rečenicu nazivom jezičnoga priručnika.

a) Želim li naučiti koje su vrste predikata, poslužit ću se

_____.

b) Želim li doznati kaže li se na hrvatskome standardnom jeziku *ljekarna* ili *apoteka*, pogledat ću u

_____.

c) Ne znam li piše li se *uđbenik* ili *udžbenik*, pogledat ću u

_____.

/ 3

19. Prepiši zadanu rečenicu tako da istaknete riječi zamijeniš hrvatskim istoznačnicama prema smislu rečenice.

Danas **edukacija** ima **prioritet** pred ostalim potrebama.

_____.

/ 2

20. Označi djela rednim brojevima od 1. do 4. prema slijedu njihova nastajanja.

Temelji ilirskoga jezika u dvije knjige

Kratka osnova horvatsko-slavenskoga pravopisanja

Deklaracija o nazivu i položaju hrvatskoga književnog jezika

Rječnik pet najodličnijih europskih jezika

/ 4

POČETNA PROVJERA

Obrazovni ishodi, rješenja i bodovanje

Obrazovni ishodi koji se vrednuju u provjeri

Na temelju Kurikula za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole (Zagreb, 2019.) u *Početnoj provjeri* provjeravaju se sljedeći ishodi:

OŠ HJ A.7.3.

Učenik čita tekst, izvodi zaključke i tumači značenje teksta.

Razrada ishoda:

Učenik čita tekst, razumije njegov sadržaj, odgovara na pitanja o sadržaju i značenju teksta, pronalazi dokaze i potkrepljuje zaključke do kojih je došao čitanjem.

OŠ HJ A.7.5.

Učenik oblikuje tekst i primjenjuje jezična znanja o promjenjivim vrstama riječi na oglednim i čestim primjerima.

Razrada ishoda:

Učenik objašnjava sintaktičko ustrojstvo rečenice.

Učenik razlikuje značenje i službu padeža u rečenici.

Učenik objašnjava stilski neobilježeni i stilski obilježeni red riječi u rečenici.

Učenik prepoznaje predikat kao temeljni rečenični dio, subjekt kao dio rečenice o kojemu je predikatom što izrečeno, objekt kao predmet radnje, priložne oznake kao okolnosti radnje te imeničke dodatke u rečenici (atribut i apoziciju).

Učenik razlikuje jezične jedinice: glas, slog, riječ.

Učenik razlikuje glasovne promjene: sibilizacija, palatalizacija, jotacija, nepostojani a.

Učenik provodi (i, gdje je potrebno, bilježi) glasovne promjene u riječima.

Učenik prepoznaje naglaske u hrvatskome standardnom jeziku.

OŠ HJ A.7.6.

Učenik imenuje tekstove i događaje važne za razvoj hrvatskoga jezika kroz hrvatsku povijest.

Razrada ishoda:

Učenik se upoznaje s tekstovima i događajima važnima za razvoj hrvatskoga jezika: prvi hrvatski rječnik, prva hrvatska gramatika, sa značajkama i vodećim ličnostima ilirskoga pokreta, događajima i ličnostima važnima za razvoj hrvatskoga jezika u 20. stoljeću.

Učenik se služi suvremenim jezičnim priručnicima radi razvijanje vlastite jezične pismenosti.

A

SKUPINA

Rješenja i bodovanje zadataka

1. a) 3 boda

Elias Canetti, skupljanjem maraka / filatelijom, (rumeni) obrazi

› **Bodovanje:** Svaki točan odgovor donosi jedan bod, ukupno tri boda.

b) 1 bod

– u sklapanju prijateljstva

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

2. 2 boda

glagolski predikat: Dječak Elias zaljubio se u djevojčicu Mary.

imenski predikat: Donald prijatelj je / zahvalan je dječaku Eliasu.

› **Bodovanje:** Točno dopunjena rečenica traženom vrstom predikata donosi jedan bod, ukupno dva boda. (Valja priznati napiše li učenik neku drugu imensku riječ u imenskome predikatu koja je sadržajem povezana s polaznim tekstom.)

3. 3 boda

Nije htio ostaviti svoj kraj i prijatelje. **b)**

Njezini obrazi i kosa očarali su ga. **c)**

Svi su mu se čudili. **a)**

› **Bodovanje:** Točno određena vrsta rečenice s obzirom na subjekt donosi jedan bod, ukupno tri boda.

4. 1 bod

On je skupljač maraka.

› **Bodovanje:** Točno gramatički i pravopisno oblikovan predikat donosi jedan bod.

5. 1 bod

Sport im je bio kudikamo najvažniji predmet, dječaci su od prvog dana poznavali sva pravila kao da znaju igrati kriket od rođenja.

› **Bodovanje:** Točno zaokružena riječ *predmet* donosi jedan bod.

6. 4 boda

nakon škole – Kada?

kući – Kamo

na sasvim drugoj strani – Gdje?

bez objašnjenja – Kako?

› **Bodovanje:** Svako točno napisano pitanje donosi jedan bod, ukupno četiri boda.

7. 8 bodova

predikat: **nije mario**

objekt: **za (učiteljičine) riječi**

priložna oznaka uzroka: **zbog očaranosti (djevojčicom)**

imenički atribut: **Mary**

subjekt: **dječak**

priložna oznaka vremena: **otada**

pridjevni atribut: **učiteljičine**

apozicija: **djevojčicom**

› **Bodovanje:** Svaki točno određen rečenični dio donosi jedan bod, ukupno osam bodova.

8. a) 2 boda

Elias Canetti, njemački književnik, napisao je autobiografski roman.

› **Bodovanje:** Točno oblikovana rečenica prema zadanome redosljedu rečeničnih dijelova donosi jedan bod, točno zareziima odvojen apozicijski skup u poslijeimeničnome položaju donosi drugi bod, ukupno dva boda.

b) 1 bod

Napisana rečenica ima **stilski obilježen** / **stilski neobilježen** redosljed riječi.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

9. 4 boda

a) **Nasuprot njihovoj školi** nalazilo se igralište za kriket.

b) **S dolaskom** u Englesku sve se promijenilo.

c) Sljedećega dana odlučio je otići **k njoj**.

d) Ostat će prijatelji **zauvijek**.

› **Bodovanje:** Točno ispravljena rečenica donosi jedan bod, ukupno četiri boda.

10. 3 boda

I-ma-la je svije-tlu ko-su.

› **Bodovanje:** Svaka točno rastavljena riječ donosi jedan bod, ukupno tri boda.

11. 2 boda

prvoga, vrt

› **Bodovanje:** Točno napisana riječ donosi jedan bod, ukupno dva boda.

12. 2 boda

a) Poštanske marke bile su njegovo **blágo/blágo**.

b) Nakon svega nije mogao prijatelja **slágati/slágati**.

› **Bodovanje:** Točno zaokružena riječ u svakoj rečenici donosi jedan bod, ukupno dva boda.

13. 1 bod

d) Pripovjedač je bio vrlo ponosan.

› **Bodovanje:** Točan odgovor vrijedi jedan bod.

14. 4 boda

a) palatalizacija

b) nepostojani a

c) sibilizacija

d) jotacija

› **Bodovanje:** Svaka točno imenovana glasovna promjena vrijedi jedan bod, ukupno četiri boda.

15. 4 boda

a) palatalizacija: Rijeka **teče mičući** potopljene **stvarčice**.

b) jotacija: U **mreži** njezinih **laži** osta **neopažen**.

c) sibilizacija: **Čamac povuci** debljim **konopcem**.

d) nepostojani a: Prošećimo se **Splitom, Šibenikom i Zadrom**.

› **Bodovanje:** Svaka točno zaokružena riječ donosi jedan bod, ukupno četiri boda.

16. 4 boda

Skidali su s grana **ptičja** gnijezda.

Njegove oči **trepću** od radosti.

Svakim se danom osjećao **mladi**.

Smatrao je to svojom **dužnošću**.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana riječ donosi jedan bod, ukupno četiri boda.

17. 5 bodova

Otkako mi brat živi u **Americi**, razgovara sa mnom kao sa **strancem**. Priča mi o našoj **majci Dubravki** i njezinoj **juhi**, kao da nismo zajedno odrasli.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana riječ donosi jedan bod, ukupno pet bodova.

18. 3 boda

a) Želim li doznati kaže li se na hrvatskome standardnom jeziku *odvjetnik* ili *advokat*, pogledat ću u **rječniku**.

b) Ne znam li piše li se *mađioničar* ili *madžioničar*, pogledat ću u **pravopisu**.

c) Želim li naučiti kako se stupnjuju pridjevi, poslužit ću se **gramatikom**.

› **Bodovanje:** Točno dopunjena rečenica jezičnim priručnikom vrijedi jedan bod, ukupno tri boda.

19. 2 boda

Među mladima **stalno** dolazi do **sukoba** (**svađa, sporova, nesuglasica, prepiraka**).

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana hrvatska istoznačnica vrijedi jedan bod, ukupno dva boda.

20. 4 boda

4., 1., 3., 2.

› **Bodovanje:** Svako točno označeno djelo donosi jedan bod, ukupno četiri boda.

SKUPINA

Rješenja i bodovanje zadataka

1. a) 3 boda

Elias Canetti, poklonio mu je marke / imali su isti hobi, rumeni obrazi

› **Bodovanje:** Svaki točan odgovor donosi jedan bod, ukupno tri boda.

b) 1 bod

– u sklapanju prijateljstva s Donaldom

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

2. 2 boda

glagolski predikat: Prijatelj Donald prihvatio je / uvažava dječaka Eliasa.

imenski predikat: Pripovjedač Elias zaljubljen je u djevojčicu Mary.

Bodovanje: Točno dopunjena rečenica traženom vrstom predikata donosi jedan bod, ukupno dva boda.

(Valja priznati napiše li učenik neki drugi glagol u glagolskome predikatu koji je sadržajem povezan s polaznim tekstom.)

3. 3 boda

- O tome nije govorio ni majci ni ocu. **b)**
Svatko ga je zadirkivao. **a)**
Smijeh i veselje naglo su utihnuli. **c)**

› **Bodovanje:** Točno određena vrsta rečenice s obzirom na subjekt donosi jedan bod, ukupno tri boda.

4. 1 bod

On je igrač kriketa.

› **Bodovanje:** Točno gramatički i pravopisno oblikovan predikat donosi jedan bod.

5. 1 bod

Mislim da ga nisam htio potkupiti, jer sam bio vrlo ponositi dječak, ali svakako sam htio ostaviti na njega snažan dojam.

› **Bodovanje:** Točno zaokružena riječ *dječak* donosi jedan bod.

6. 4 boda

iza škole – Gdje?

vazda – Kada?

rado – Kako?

u vrt – Kamo?

› **Bodovanje:** Svako točno napisano pitanje donosi jedan bod, ukupno četiri boda.

7. 8 bodova

predikat: **je donio**

objekt: **(svoje) marke**

priložna oznaka uzroka: **iz sažaljenja (prema dječaku Eliasu)**

imenički atribut: **prema Eliasu**

subjekt: **Donald**

priložna oznaka mjesta: **u školu**

pridjevni atribut: **svoje**

apozicija: **dječaku**

› **Bodovanje:** Svaki točno određen rečenični dio donosi jedan bod, ukupno osam bodova.

8. a) 2 boda

Glavni lik zavolio je Mary, rumenu djevojčicu.

› **Bodovanje:** Točno oblikovana rečenica prema zadanome redosljedu rečeničnih dijelova donosi jedan bod, točno zarezom odvojen apozicijski skup u poslijeimeničnome položaju donosi drugi bod, ukupno dva boda.

b) 1 bod

Napisana rečenica ima stilski obilježen / **stilski neobilježen** redosljed riječi.

› **Bodovanje:** Točan odgovor donosi jedan bod.

9. 4 boda

a) Kad dođe **k njoj**, sve će joj objasniti.

b) Nepomično je stajao **nasuprot njezinoj kući**.

c) Doselio se u Englesku **izdaleka**.

d) **S početkom** proljeća sve živne.

› **Bodovanje:** Točno ispravljena rečenica donosi jedan bod, ukupno četiri boda.

10. 3 boda

Ni-sam re-ka-o ni rije-ći.

› **Bodovanje:** Svaka točno rastavljena riječ donosi jedan bod, ukupno tri boda.

11. 2 boda

trčali, vrt

› **Bodovanje:** Točno napisana riječ donosi jedan bod, ukupno dva boda.

12. 2 boda

a) Bio je ponosan, markama nije želio **kùpiti/kúpiti** prijatelja.

b) Njezina je kosa bila **dúga/dùga**.

› **Bodovanje:** Točno zaokružena riječ u svakoj rečenici donosi jedan bod, ukupno dva boda.

13. 1 bod

c) Njihovo se prijateljstvo razvilo vrlo brzo.

› **Bodovanje:** Točan odgovor vrijedi jedan bod.

14. 4 boda

a) jotacija

b) sibilizacija

c) palatalizacija

d) nepostojani a

› **Bodovanje:** Svaka točno imenovana glasovna promjena vrijedi jedan bod, ukupno četiri boda.

15. 4 boda

a) palatalizacija: Često putem **više** na **dječicu**

b) jotacija: **Nježno** podigne **pogaženu ružu**.

c) sibilizacija: **Reci** znanцу da vrati **novce**.

d) nepostojani a: Ne zaboravimo stanovnike **Siska, Petrinje i Gline**.

› **Bodovanje:** Svaka točno zaokružena riječ donosi jedan bod, ukupno četiri boda.

16. 4 boda

Igralištem je odzvanjao **dječji** smijeh.

Pod satom oni često **šapću**.

Svakim se danom osjećao **luđi**.

Prijatelja se dobiva **iskrenošću**.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana riječ donosi jedan bod, ukupno četiri boda.

17. 5 bodova

Na **rijeci Krki** veselio se svakoj **biljci**. Družio se sa **strancem** koji zna sve o našoj nogometnoj **ligi**.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana riječ donosi jedan bod, ukupno pet bodova.

18. 3 boda

a) Želim li naučiti koje su vrste predikata, poslužiti ću se **gramatikom**.

b) Želim li doznati kaže li se na hrvatskome standardnom jeziku **ljekarna** ili **apoteka**, pogledat ću u **rječniku**.

b) Ne znam li piše li se **udbenik** ili **udžbenik**, pogledat ću u **pravopis**.

› **Bodovanje:** Točno dopunjena rečenica jezičnim priručnikom vrijedi jedan bod, ukupno tri boda.

19. 2 boda

Danas **obrazovanje (školovanje)** ima **prednost (prvenstvo)** pred ostalim potrebama.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana hrvatska istoznačnica vrijedi jedan bod, ukupno dva boda.

20. 4 boda

2., 3., 4., 1.

› **Bodovanje:** Svako točno označeno djelo donosi jedan bod, ukupno četiri boda.

PRIJEDLOG OCJENJIVANJA

BODOVI	POSTOTCI	OCJENA
64 – 57	100 – 90 %	5
56 – 48	89 – 76 %	4
47 – 39	75 – 60 %	3
38 – 32	59 – 50 %	2
31 – 0	49 – 0 %	1

IME I PREZIME: _____

RAZRED: _____

NADNEVAK PISANJA: _____

Hrvatski jezik i komunikacija

POČETNA PROVJERA

► Pažljivo pročitaj tekst pa riješi zadatke.

Little Mary

U romanu „Spašeni jezik” Elias Canetti iznosi sjećanja na svoje djetinjstvo i mladost.

Sve što sam tada doživljavao u Engleskoj osvajalo me svojim redom. Život u Ruščuku bio je žestok i bučan i obilovao je bolnim nesretnim slučajevima. Nešto me u školi ipak podsjećalo na zavičaj. Učionice su bile u prizemlju, kao što su bile i sobe u našoj kući u Bugarskoj, nije bilo prvog kata kao u našoj kući u Manchesteru [mančesteru], a iza škole prostirao se veliki vrt. Vrata i prozori učionice bijahu vazda otvoreni pa smo izlazili u vrt kad god smo mogli. Sport je bio kudikamo najvažniji predmet, dječaci su od prvog dana poznavali sva pravila, kao da znaju igrati kriket od rođenja. Moj prijatelj Donald priznao mi je nakon nekog vremena da je isprva mislio da sam glup, jer su mi morali tumačiti i ponavljati pojedina pravila dok ih nisam napokon naučio. Ispočetka je govorio sa mnom tek iz sažaljenja, sjedio je sa mnom u klupi, ali kad mi je jednom pokazao svoje marke, a ja sam odmah znao za svaku marku iz koje je zemlje, pa kad sam još izvukao svoje marke iz Bugarske koje nije nikada vidio, pa kad sam mu ih odmah poklonio „zato što ih imam svu silu”, umjesto da ih mijenjam za druge, počeo sam ga zanimati i sprijateljili smo se. Mislim da ga nisam htio potkupiti, jer sam bio vrlo ponosit dječak, ali svakako sam htio ostaviti na njega snažan dojam, jer sam slutio da me podcjenjuje.

Naše filatelističko prijateljstvo razvijalo se toliko brzo da smo se ubrzo krišom igrali ispod klupe malih igara s markama. Učiteljica nam nije ništa rekla, samo nas je vrlo ljubazno razdvojila pa smo se mogli igrati još samo na povratku kući.

Na njegovo mjesto u klupi došla je djevojčica koja se zvala Mary Handsome [meri hendsam]. Odmah sam je prigrlio kao kakvu marku. Čudom sam se čudio njezinu prezimenu koje znači „zgodna”, nisam znao da imena mogu nešto značiti. Bila je manja od mene i imala je svijetlu kosu, ali su najljepši na njoj bili rumeni obrazi „kao jabuke”. Odmah smo počeli razgovarati i ona mi je odgovarala na sva pitanja. Međutim, i kad nismo razgovarali, za vrijeme nastave, zacijelo sam je neprestano gledao. Toliko sam bio očaran njezinim rumenim obrazima da više nisam mario za Miss Lancashire [mis lenkšir], nisam čuo što me pita i smeteno sam joj odgovarao. Želio sam poljubiti Mary u njezine rumene obraze i morao sam se svladavati da to ne učinim. Nakon škole otpratio sam je kući, stanovala je na sasvim drugoj strani, i ostavio sam bez riječi objašnjenja Donaldu, koji je inače uvijek išao sa mnom gotovo sve do moje kuće. Otpratio sam Little Mery, kao što sam je zvao, sve do ugla ulice u kojoj je stanovala, hitro sam je poljubio u obraz i brže-bolje odjurio kući. Nikom nisam o tome rekao ni riječi.

(ulomak iz romana **Eliasa Canettija**, *Spašeni jezik*)

1. Odgovori na pitanja o tekstu.

Napiši kratko.

O čijim zgodama iz djetinjstva pripovijeda autor?

U koju se državu dječak preselio iz Bugarske?

Koji je hobi dječak imao?

Koja se pojedinost u izgledu djevojčice dječaku posebno svidjela?

/4

2. Odredi vrstu predikata (glagolski ili imenski) u zadanim rečenicama.

Dječak Elias zaljubljen je u djevojčicu Mary.

_____ predikat

Dječak Elias zaljubio se u djevojčicu Mary.

_____ predikat

/2

3. Napiši na crtu pokraj rečenice njezinu vrstu s obzirom na subjekt.

Naučio je igrati kriket.

_____ a) rečenica s izrečenim subjektom

Mary je imala rumene obraze.

_____ b) rečenica s više subjekata

Donald i Elias skupljaju marke.

_____ c) rečenica s neizrečenim subjektom

/3

4. Odredi vrstu objekta: izravni ili neizravni.

Uspješno je naučio pravila.

_____ objekt

Donald se divio Eliasovim markama.

_____ objekt

/2

5. Napiši na crtu odgovarajuće pitanje za podcrtanu priložnu oznaku.

Nakon škole brzo sam je otpratio kući.

/3

6. Prepiši iz rečenice tražene rečenične dijelove.

Dječak Elias odmah se zaljubio u djevojčicu rumenih obraza.

predikat _____

subjekt _____

objekt _____

priložna oznaka vremena _____

pridjevni atribut _____

imenički atribut _____

imenički atribut _____

apozicija _____

/7

7. Napiši zarez gdje je potrebno.

a) Elias Donald i Mary zajedno idu kući nakon škole.

b) Miss Lancashire njihova učiteljica bila je ljubazna.

/2

8. Ispravi rečenice tako da priložne oznake gramatički budu točno izrečene.

a) Rado se družio sa Donaldom.

b) Nakon škole vozili su se s biciklima.

c) Sljedećega dana odlučio je otići kod nje doma.

/3

9. Prepiši rečenicu tako da riječi rastaviš na slogove.

Obrazi su rumeni.

/2

10. Prepiši iz rečenice riječ u kojoj je glas *r* samoglasnik (slogotvorni *r*).

Obrazi su joj crveni kao jabuka.

/1

11. Usporedi istaknute riječi u rečenicama i odredi glasovnu promjenu koja se u njima dogodila: nepostojani **a**, palatalizacija, sibilizacija, jotacija.

Među svim onim **djevojkama**, ona je bila poput **djevojčice**.

Povratak kući silno ga je veselio. Na **povratku** ju je poljubio.

Njezini su obrazi bili nalik **jabuci**. Baš je takvu **jabuku** sanjao u naručju.

Stremila je **visokim** ciljevima, ali su njegovi bili još **viši**.

/ 4

12. Zaokruži među istaknutim riječima u rečenici onu riječ u kojoj je provedena navedena glasovna promjena.

a) palatalizacija: **Dječaće**, dobar si **igrač**!

b) jotacija: Ovoga su proljeća **cvjetići** još **žući**.

c) sibilizacija: Na **rijeci** plove **čamci**.

/ 3

13. Dopuni rečenice zadanom preoblikom riječi iz zagrada. Pazi na provođenje glasovnih promjena.

Skidali su s grana (*ptica*, pridjev) _____ gnijezda.

Oni pod satom često (*šaptati*, prezent) _____.

Svakim se danom osjećao (*mlad*, komparativ) _____.

Gledao ju je s (*blagost*, instrumental) _____ u očima.

/ 4

14. Dopuni rečenice imenicama u odgovarajućemu padežu.

Otkako je u (Amerika) _____, razgovara sa mnom

kao sa (stranac) _____.

Često mi govori o svojoj (majka) _____ (Dubravki)

_____.

/ 4

15. Dopuni rečenicu nazivom jezičnoga priručnika: pravopis, gramatika, rječnik.

a) Želim li doznati kaže li se na hrvatskome standardnom jeziku *pogreška* ili

greška, pogledat ću u _____.

b) Ne znam li piše li se *mađioničar* ili *madžioničar*, pogledat ću u

_____.

c) Želim li naučiti padeže, poslužit ću se

_____.

/ 3

16. Pridruži slovo ispred imena jezikoslovca ispred tvrdnje koja se na njega odnosi.

a) Ljudevit Gaj _____ autor prve hrvatske gramatike

b) Faust Vrančić _____ reformirao slovopis

c) Bartol Kašić _____ autor prvoga hrvatskog rječnika subjektom.

/ 3

BROJ BODOVA:

/ 50

OCJENA:

POČETNA PROVJERA

Obrazovni ishodi, rješenja i bodovanje

Obrazovni ishodi koji se vrednuju u provjeri

Na temelju Kurikula za nastavni predmet Hrvatski jezik za osnovne škole (Zagreb, 2019.) u *Početnoj provjeri* provjeravaju se sljedeći ishodi:

OŠ HJ A.7.3.

Učenik čita tekst, izvodi zaključke i tumači značenje teksta.

Razrada ishoda:

Učenik čita tekst, razumije njegov sadržaj, odgovara na pitanja o sadržaju i značenju teksta, pronalazi dokaze i potkrepljuje zaključke do kojih je došao čitanjem.

OŠ HJ A.7.5.

Učenik oblikuje tekst i primjenjuje jezična znanja o promjenjivim vrstama riječi na oglednim i čestim primjerima.

Razrada ishoda:

Učenik objašnjava sintaktičko ustrojstvo rečenice.

Učenik razlikuje značenje i službu padeža u rečenici.

Učenik objašnjava stilski neobilježeni i stilski obilježeni red riječi u rečenici.

Učenik prepoznaje predikat kao temeljni rečenični dio, subjekt kao dio rečenice o kojemu je predikatom što izrečeno, objekt kao predmet radnje, priložne oznake kao okolnosti radnje te imeničke dodatke u rečenici (atribut i apoziciju).

Učenik razlikuje jezične jedinice: glas, slog, riječ.

Učenik razlikuje glasovne promjene: sibilizacija, palatalizacija, jotacija, nepostojani a.

Učenik provodi (i, gdje je potrebno, bilježi) glasovne promjene u riječima.

Učenik prepoznaje naglaske u hrvatskome standardnom jeziku.

OŠ HJ A.7.6.

Učenik imenuje tekstove i događaje važne za razvoj hrvatskoga jezika kroz hrvatsku povijest.

Razrada ishoda:

Učenik se upoznaje s tekstovima i događajima važnima za razvoj hrvatskoga jezika: prvi hrvatski rječnik, prva hrvatska gramatika, sa značajkama i vodećim ličnostima ilirskoga pokreta, događajima i ličnostima važnima za razvoj hrvatskoga jezika u 20. stoljeću.

Učenik se služi suvremenim jezičnim priručnicima radi razvijanje vlastite jezične pismenosti.

C

SKUPINA

Rješenja i bodovanje zadataka

1. 4 boda

o svojim / iz vlastitoga života; u Englesku / Veliku Britaniju; skupljao je marke / filatelija; rumeni obrazi

› **Bodovanje:** Svaki točan odgovor donosi jedan bod, ukupno četiri boda.

2. 2 bod

Dječak Elias zaljubljen je u djevojčicu Mary. – **imenski** predikat

Dječak Elias zaljubio se u djevojčicu Mary. – **glagolski** predikat

› **Bodovanje:** Svaki točno imenovan predikat donosi jedan bod, ukupno dva boda.

3. 3 boda

Naučio je igrati kriket. **b)**

Mary je imala rumene obraze. **a)**

Donald i Elias skupljaju marke. **c)**

› **Bodovanje:** Točno određena vrsta rečenice s obzirom na subjekt donosi jedan bod, ukupno tri boda.

4. 2 bod

Uspješno je naučio pravila.

izravni objekt

Donald se divio Eliasovim markama.

neizravni objekt

› **Bodovanje:** Svaki točno imenovan objekt donosi jedan bod, ukupno dva boda.

5. 3 boda

Nakon škole brzo sam je otpratio kući.

Kada? Kako? Kamo?

› **Bodovanje:** Svako točno napisano pitanje donosi jedan bod, ukupno tri boda.

6. 7 boda

Dječak Elias odmah se zaljubio u djevojčicu rumenih obraza.

predikat: **se zaljubio**

subjekt: **Elias**

objekt: **u djevojčicu (rumenih obraza)**

priložna oznaka vremena: **odmah**

pridjevni atribut: **rumenih**

imenički atribut: **obraza**

apozicija: **dječak**

› **Bodovanje:** Svaki točno određen rečenični dio donosi jedan bod, ukupno sedam bodova.

7. 2 boda

a) Elias, Donald i Mary zajedno idu kući nakon škole.

b) Miss Lancashire, njihova učiteljica, bila je ljubazna.

› **Bodovanje:** Točno stavljen zarez / stavljeni zarezi u svakoj rečenici donosi jedan bod, ukupno dva boda.

8. 3 boda

a) Rado se družio **s Donaldom**.

b) Nakon škole vozili su se biciklima.

c) Sljedećega dana odlučio je otići **k njoj doma**.

Bodovanje: Točno ispravljena rečenica donosi jedan bod, ukupno tri boda.

9. 2 boda

O-bra-zi su ru-me-ni.

› **Bodovanje:** Svaka točno rastavljena riječ donosi jedan bod, ukupno dva boda.

10. 1 bod

crveni

› **Bodovanje:** Točno napisana riječ donosi jedan bod.

11. 4 boda

- a) palatalizacija
- b) nepostojani a
- c) sibilizacija
- d) jotacija

› **Bodovanje:** Svaka točno imenovana glasovna promjena vrijedi jedan bod, ukupno četiri boda.

12. 3 boda

- a) palatalizacija: **Dječace** dobar si **igrač**!
- b) jotacija: Ovoga su **proljeća** cvjetovi još **žući**.
- c) sibilizacija: Na **rijeci** plove **čamci**.

› **Bodovanje:** Svaka točno zaokružena riječ donosi jedan bod, ukupno tri boda.

13. 4 boda

Skidali su s grana **ptičja** gnijezda.

Oni pod satom često **šapću**.

Svakim se danom osjećao **mladi**.

Gledao ju je s **blagošću** u očima.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana riječ donosi jedan bod, ukupno četiri boda.

14. 4 boda

Otkako je u **Americi**, razgovara sa mnom kao sa **strancem**. Često mi govori o svojoj **majci Dubravki**.

› **Bodovanje:** Svaka točno napisana riječ donosi jedan bod, ukupno četiri boda.

15. 3 boda

a) Želim li doznati kaže li se na hrvatskome standardnom jeziku *ljekarna* ili *apoteka*, pogledat ću u **rječniku** (jezičnome savjetniku).

b) Ne znam li piše li se *mađioničar* ili *madžioničar*, pogledat ću u **pravopisu**.

c) Želim li naučiti kako se stupnjuju pridjevi, poslužiti ću se **gramatikom**.

› **Bodovanje:** Točno dopunjena rečenica jezičnim priručnikom vrijedi jedan bod, ukupno tri boda.

16. 3 boda

a) Ljudevit Gaj	c) autor prve hrvatske gramatike
b) Faust Vrančić	a) reformirao slovoпис
c) Bartol Kašić	b) autor prvoga hrvatskog rječnika

› **Bodovanje:** Svako točno povezana ličnost s njegovom povijesnom ulogom donosi jedan bod, ukupno tri boda.

PROJEKAT OCJENJIVANJA

BODOVI	POSTOTCI	OCJENA
50 – 45	100 – 90 %	5
44 – 38	89 – 76 %	4
37 – 30	75 – 60 %	3
29 – 25	59 – 50 %	2
24 – 0	49 – 0 %	1

Hrvatski za 8 / Osmica[🌿]

Skupina autora

PRIRUČNIK

uz udžbenike hrvatskoga jezika
Osmica i Hrvatski za 8
za osmi razred osnovne škole

- › pripreme
- › obrada lektire
- › materijali za darovite učenike
- › materijali za učenike s teškoćama pri učenju (književnost)
- › materijali za učenje svih jezičnih vještina, govorenje, slušanje, čitanje i pisanje
- › pravopis
- › mediji
- › međupredmetne teme
- › vrednovanje

RAZREDNI ODJEL:	REDNI BROJ SATA:	DATUM:
PREDMET	Hrvatski jezik	
PREDMETNO PODRUČJE	Književnost i stvaralaštvo	
CJELINA	Svačija je priča važna	
NASTAVNA JEDINICA	William Joyce, Fantastične leteće knjige g. Morrisa Lessmorea	
ISHODI PREDMETNOG KURIKULUMA HRVATSKOG JEZIKA	OŠ HJ B.8.1., OŠ HJ B.8.2., OŠ HJ B.8.3.	
ISHODI POUČAVANJA	Učenik: - usvaja pojam alegorija, alegorijska pripovijetka i simbol na primjeru teksta - uočava alegorijske elemente u tekstu i objašnjava ih - objašnjava obilježja alegorijske pripovijetke - određuje dijelove fabule - oblikuje ideju djela - prepoznaje važnost nematerijalnih vrijednosti u današnjem svijetu - gleda i uspoređuje tekst i film - izražava dojam o pročitanoj tekstu - razvija čitateljske kompetencije	
STRATEGIJE	čitanja	uočavanje i izdvajanje ključnih riječi/motiva, bitnoga/nebitnoga u rečenici i tekstu
	govorenja	izražavanje misli, uključivanje u razgovor, argumentiranje stavova, vrednovanje
	pisanja	vodi bilješke, skicira Vennov dijagram
	učenja	aktiviranje ranije stečenoga znanja i povezivanje s novim, analiziranje i sintetiziranje sa svrhom razumijevanja teksta
NASTAVNA SREDSTVA I POMAGALA	čitanka, računalo, projektor, zvučnici, tablet	
IZZI, DIGITALNI OBRAZOVNI SADRŽAJI	NAZIV MODULA	Svačija je priča važna
	NAZIV JEDINICE	William Joyce, Fantastične leteće knjige g. Morrisa Lessmorea
MEĐUPREDMETNE TEME	Osobni i socijalni razvoj A.3.3. Razvija osobne potencijale. A.3.4. Upravlja svojim obrazovnim i profesionalnim putem. B.3.1. Obrazlaže i uvažava potrebe i osjećaje drugih. Učiti kako učiti A.3.1. Upravljanje informacijama Učenik samostalno traži nove informacije iz različitih izvora, transformira ih u novo znanje i uspješno primjenjuje pri rješavanju problema. C.3.1. Vrijednost učenja: Učenik može objasniti vrijednost učenja za svoj život. Uporaba informacijske i komunikacijske tehnologije A.3.1. Učenik samostalno odabire odgovarajuću digitalnu tehnologiju. D.3.1. Učenik se izražava kreativno služeći se primjerenom tehnologijom za stvaranje ideja i razvijanje planova te primjenjuje različite načine poticanja kreativnosti.	

OBLICI VREDNOVANJA		Vrednovanje za učenje: vođeni razgovor, opažanje učeničkih aktivnosti Vrednovanje kao učenje: vršnjačko vrednovanje
TIJEK SATA (ARTIKULACIJA)		
UVOD	MOTIVACIJA	Objasni izraze: čitam te (ga) kao knjigu, (to je) otvorena knjiga, zatvorena knjiga i čovjek od knjige. Zatvori oči i zamisli da ulaziš u knjižnicu. Uključi sva osjetila. Što vidiš? Što čuješ? Kakav je miris knjižnice? Koji te osjećaj obuzima kada ulaziš u nju? Svoj doživljaj knjižnice ispričaj u nekoliko rečenica.
	NAJAVA TEME	William Joyce, Fantastične leteće knjige g. Morrisa Lessmorea (naslov na ploči)
	INTERPRETATIVNO ČITANJE	Čitanje/slušanje audiozapisa teksta Fantastične leteće knjige g. Morrisa Lessmorea.
	IZRAŽAVANJE DOŽIVLJAJA	Koji se osjećaj ili više njih javio u tebi nakon čitanja: sažaljenje, tuga, razočaranje, zbunjenost, zadovoljstvo, smirenost ili neki drugi? Obrazloži svoj odgovor ili odgovore. Kako zamišljaš g. Morrisa Lessmorea?
	RECEPCIJA I RAZUMIJEVANJE KNJIŽEVNOG TEKSTA	Koga nam pripovjedač predstavlja na početku ulomka? S čime pripovjedač uspoređuje njegov život? Protumači preneseno značenje u rečenici: Njegov život bio je knjiga koju je, stranicu po stranicu, uredno sam pisao. Što mu se jednoga dana dogodilo? Zbog čega Morris Lessmore počinje lutati? Pročitaj rečenicu iz teksta kojom ćeš potkrijepiti odgovor. Objasni simboliku Morrisova pogleda gore. Koga bi mogla predstavljati krasna dama koju je ugledao? Obrazloži svoj odgovor. Na koji je način leteća dama pomogla Morrisu? Koja je to "nevjerojatna zgrada u kojoj su mnoge knjige 'svile gnijezdo'"? Kako je Morris Lessmore doživio knjižnicu? Koju je ulogu u carstvu knjiga imao Morris Lessmore? Objasni svojim riječima. Što bi Morris radio kad bi knjige pošle na spavanje? Tko se s godinama promijenio, a što je ostalo isto? Objasni značenje Morrisova odlaska. Završava li priča tužno (tragično) ili optimistično? Objasni, argumentiraj odgovor. William Edward Joyce američki je pisac koji je započeo pisati Fantastične knjige . Morrisa Lessmorea, ali knjigu nije dovršio. Nakon što je ostao bez doma u uraganu Katrina, koji je 2005. poharao New Orleans, obilazio je djecu koja su ostala bez domova i razvedravao ih čitajući im priče što ga je motiviralo da završi pripovijetku o Morrisu Lessmoreu. Pronađi rečenice u kojima prepoznaješ autobiografske elemente. Pogledaj kratki animirani film (14 min.) na IZZI-ju . Usporedi animirani film s tekstem i izradi Vennov dijagram u kojem ćeš navesti sličnosti i različitosti.

SREDIŠNJI DIO	ODREDNICE KNJIŽEVNOG TEKSTA	Učenici kroz vođeni razgovor uočavaju da je cijeli tekst u prenesenom značenju. Upoznaju se s pojmom alegorija, alegorijska pripovijetka i simbol. Vođeni razgovor: Što simbolizira vjetar, knjiga, knjižnica, leteća dama? Koja je simbolika kraja priče? Učenici izdvajaju osnovni motiv i objašnjavaju na koji način on pokreće Morrisa Lessmorea i na koji način utječe na tijek radnje. Učenici pomoću motiva (simbola) oblikuju ideju djela. Koja pripovjedna tehnika prevladava u ulomku? Pripovijedanje je slikovito. Pronađi primjere za personifikaciju, kontrast, metaforu. Odredi dijelove fabule (zadatak na IZZI-ju).
	KNJIŽEVNI TEKST U KONTEKSTU UČENIKOVA ISKUSTVA I STVARALAŠTVA	Tko u tebi potiče ljubav prema knjigama i čitanju? Morris bi se toliko unio u neku knjigu da bi danima u njoj ostajao. Je li se tebi to nekad dogodilo? Ispričaj.
ZAVRŠNI DIO	PONAVLJANJE	Riješi osmosmjerku na IZZI-ju i pronađene pojmove dovedi u vezu s tekstom (usmeno).
	VREDNOVANJE	Vrednovanje za učenje: vođeni razgovor, rješavanje zadataka Vrednovanje kao učenje: procjena tuđih mišljenja i stavova
DOMAĆA ZADAĆA		1. U Hrvatskoj se organiziraju različite manifestacije s ciljem popularizacije čitanja, učenja i poticanja intelektualne znatiželje. Istraži manifestacije Mjesec hrvatske knjige, Noć knjige i Dan hrvatske knjige. Pripremi izlaganje pred razredom. 2. Izradi plakat za jednu od manifestacija po izboru na kojemu ćeš pozvati ostale učenike iz razreda da se pridruže obilježavanju. 3. Izradi kviz o navedenim manifestacijama u nekom digitalnom alatu. 4. Napiši alegorijsku priču Moja knjiga života.

SAŽETAK

William Joyce, Fantastične leteće knjige g. Morrisa Lessmorea

- vrsta: alegorijska pripovijetka – cijela je priča u prenesenom značenju

ALEGORIJA – stilska figura u kojoj se preneseno značenje proteže na dio umjetničkog djela ili na djelo u cjelini

- tema: život gospodina Morrisa Lessmorea
- simbol – riječ ili izraz koji ima prošireno (preneseno) značenje (knjiga, vjetar, leteća dama, djevojčica)
- osnovni motiv: knjige – ljudi i ljudske sudbine
- ostali motivi: vjetar – uragan Katrina (autobiografski element); leteća dama: sudbina, mašta; djevojčica – budućnost, optimizam
- pripovijedanje u 3. licu
- slikovitost u pripovijedanju:
 - › personifikacija: Taj je svezak bio srdačan momak...
 - › kontrast: (Morrisova) knjiga nije mogla letjeti, samo bi pala na tlo i tugaljivo tupnula - iz nekih knjiga čuo cvrkut tisuća različitih priča; Morris Lessmore pogrbio se i naborao. Knjige se međutim nisu promijenile. Priče su ostale iste.
 - › metafora - Svuda po njoj letjele su bezbrojne stranice...
- fabula: uvod, zaplet, vrhunac i rasplet
- ideja: „Svačija je priča važna.”
Životi svih nas su vrijedni, jedinstveni, neprocjenjivi i dragocjeni.

RAZREDNI ODJEL:		REDNI BROJ SATA:	DATUM:
PREDMET		Hrvatski jezik	
PREDMETNO PODRUČJE		Hrvatski jezik i komunikacija	
CJELINA		U svijetu riječi	
NASTAVNA JEDINICA		Frazemi	
ISHODI PREDMETNOG KURIKULUMA HRVATSKOG JEZIKA		OŠ HJ A.8.6., OŠ HJ A.8.2., OŠ HJ A.8.3.	
ISHODI POUČAVANJA		– objašnjava česte frazeme i funkcionalno ih uklapa u vlastiti govor – tumači motiviranost različitih frazema – objašnjava značenja riječi i njihovu ulogu u rečenici radi razumijevanja i stvaranja tekstova – objašnjava značenje nepoznatih frazema služeći se različitim izvorima – služi se hrvatskim jezičnim savjetnicima u tiskanome i digitalnome obliku	
STRATEGIJE	govorenja, pisanja, čitanja	– prepoznavanje značenja izvan onog doslovnog; postavljanje pitanja na temelju teksta i odgovaranje na pitanja; zaključivanje na temelju teksta; stvaranje asocijacija između teksta i slika – čitanje teksta po dijelovima i parafraziranje dijelova teksta radi razumijevanja teksta u cjelini – postavljanje pitanja radi provjere razumijevanja tijekom i poslije slušanja/čitanja	
	učenja	elaboracija: verbaliziranje, vizualiziranje, parafraziranje, objašnjavanje	
NASTAVNA SREDSTVA I POMAGALA		udžbenik, radna bilježnica, tablet, računalo, projektor, jezični priručnici (tiskani/digitalni)	
IZZI, DIGITALNI OBRAZOVNI SADRŽAJI	NAZIV MODULA	U svijetu riječi	
	NAZIV JEDINICE	Frazemi	
MEĐUPREDMETNE TEME		ikt C.3.1. – identificira i opisuje temu koju želi istražiti osr B.3.2. Razvija komunikacijske kompetencije i uvažavajuće odnose s drugima. uku B.3.4. Procjenjuje koliko je naučio te koliko je uspješno riješio zadatak.	
OBLICI VREDNOVANJA		VREDNOVANJE KAO UČENJE / ZA UČENJE	
TIJEK SATA (ARTIKULACIJA)			
UVOD	MOTIVACIJA	 Razgovor o grčkim mitovima i mitološkim junacima: najdraži mitovi, najdraže mitološke junakinje / najdraži mitološki junaci Povezivanje izraza Pandorina kutija s grčkom mitologijom i svakodnevnim životom. Pandorina kutija, Hrvatski za 8, str. 32	
	NAJAVA TEME	Frazemi	

SREDIŠNJI DIO	OTKRIVANJE NOVIH OBILJEŽJA NA PRIMJERIMA	a) povezivanje izraza i značenja Učenici vizualiziraju izraze na temelju ilustracije na str. 33. Objašnjavaju ponuđene izraze svojim riječima te ih povezuju sa značenjem u kojem se pojedini izraz upotrebljava. b) definiranje pojma Na temelju vođenoga razgovor definiraju primjere izraza kao frazeme, tj. ustaljene izraze prenesenoga značenja. Poveži ilustracije s frazomom c) utvrđivanje obilježja frazema Učenici čitaju i osvojem riječima objašnjavaju značenje navedenih frazema. Uspoređuju uobičajeno značenje pojedine riječi i preneseno značenje izraza koje se ostvaruje samo kao cjelina i upotrebljava se u gotovu obliku. Uočavaju stalan/isti poredak riječi u frazemu. Uklapaju frazeme u rečenice ili ih upotrebljavaju kao cjelovite rečenice. RB, str. 41 – 42, 2., 3., 4. zadatak Poveži frazem sa značenjem u kojem se upotrebljava d) istraživanje podrijetla frazema Učenici objašnjavaju značenje frazema svojim riječima i daju primjer kad ga upotrebljavaju, npr. Sizifov posao. Učenici zaključuju o povijesnom i novodobnom podrijetlu frazema te o zajedničkoj upotrebi frazema u eropskim jezicima odnosno o frazemima koji su karakteristični samo za hrvatski jezik. Frazemi po podrijetlu d) vježba Zadatak u udžbeniku, str. 36. Od ponuđenih značenja izaberi točno značenje frazema. Poredaj riječi tako da dobiješ frazeme
	PONAVLJANJE	 Kviz - odredi točnost tvrdnje RB, Frazemi, 6., 7., 8. i 9. zadatak
	VREDNOVANJE	vrednovanje kao učenje / za učenje Signaliziranje rukom Signaliziranje rukom dogovorenim znakom može se koristiti za ocjenjivanje ili određivanje razumijevanja sadržaja. Ova tehnika zahtijeva angažman svih učenika i omogućuje učitelju da provjeri razumijevanje unutar velike skupine. Učenici pokazuju dogovoreni znak rukom da bi iskazali razumijevanje: • Razumijem i mogu objasniti (npr. palac gore). • Još ne razumijem _____ (npr. palac dolje). • Nisam sasvim siguran/sigurna u vezi s _____ (npr. mahanje rukom). Listić u prilogu.
	DOMAĆA ZADAĆA	 Zadatak 2. u udžbeniku, str. 37. Prolistaj Hrvatski frazeološki rječnik ili potraži frazeme na www.hrvatski.hr/frazemi i www.frazemi.ihjj.hr. Izaberi nekoliko frazema i prikaži ih crtežom (ilustracijom) ili scenskim pokretom bez riječi.

SAŽETAK

Frazemi

izraz	značenje
crna ovca	osoba koja se svojim ponašanjem, stavovima ili izgledom razlikuje od svoje sredine, iznimka (u lošem smislu)
luk i voda	sitnica, nešto bezvrijedno

FRAZEMI

- riječi u ustaljenim izrazima; slikovitog i prenesenog značenja
 - najamnije dvije riječi u istom sastavu i poretku: mačji kašalj – kašalj mačji – mačji hroptaj
- ima značenje samo kao cjelina: uklapa se u rečenicu / cjelovita rečenica

LISTIĆ

1. Poveži frazem sa značenjem u kojem se upotrebljava.

frazem	značenje
1. Ahilova peta	A. povod za svađu ili nesuglasice
2. pasja vrućina	B. kupiti što naslijepo ili bez prethodne provjere
3. napraviti medvjedu uslugu	C. skrivena opasnost ili čije lukavo uvlačenje u neku zajednicu da bi je se iznutra oslabilo i uništilo
4. jabuka razdora	D. nametati svoje mišljenje, prikazivati što u povoljnijoj svjetlosti
5. pitanje života i smrti	E. ranjivo mjesto ili slaba strana
6. baciti oko	F. olako uzimati, brzo zaboravljati
7. kupiti mačka u vreći	G. primijetiti, pogledati; željeti nešto dobiti
8. soliti pamet	H. želeći pomoći ili napraviti uslugu, nanijeti kakvu štetu ili u čemu odmoći
9. trojanski konj	I. nepodnošljiva vrućina
10. na jedno uho unutra, na drugo van	J. pitanje opstanka, vrlo važno pitanje, kritična situacija

Powerpoint prezentacije uz sve jedinice udžbenika *Hrvatski za 8*

Atributne rečenice

RASTAVNE REČENICE

- › Promotri fotografiju i pretpostavi što reklamiraju mladi ljudi izrekom *Ili jesmo ili nismo!*
- › Odredi kakva je po sastavu rečenica *Ili jesmo ili nismo!*
- › Od kojih je rečenica složena?

složena

Jesmo! Nismo!

Frazemi u svakodnevici

Frazemi se tijekom vremena i upotrebe mijenjaju, neki zastarijevaju ili izlaze iz aktivne govorne upotrebe, neki se frazemi preuzimaju iz drugih jezika.

Danas su osobito popularni frazemi iz engleskoga jezika koji se prilagođavaju hrvatskomu jeziku ili se upotrebljavaju u izvornome obliku.

U kojem značenju upotrebljavaš frazeme *biti u bedu*, *pasti u bed* ili *nemaš beda*?

down to Earth – postati realan, biti bez iluzija

pace of cake – mačji kašalj

Break a leg! – Sretno! Neka ti je sa srećom! (izvorno se koristio u kazalištu prije izlaska glumca na scenu)

break the ice, icebreaker
– savladati prve teškoće, smanjiti napetost; slično značenje ima i hrvatski frazem probiti led – počinjati nešto novo, prvi učiniti što

